

Derin Gaflet

Nureddin Yıldız'ın 20.06.2021 tarihli (412.) Hayat Rehberi dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Aziz kardeşlerim,

Bugün insanlık olarak başka hiçbir dönemde görülmemiş büyüklükte teknik imkânlar, sağlık fırsatları, hayatı keyfe göre değerlendirebilecek genişliklerin bulunduğu bir zaman yaşamaktayız. Zaten şehirlerde yollardan, köprülerden, binalardan bu durum izlenebilmektedir. Çocukların bile cebinde görülebilen teknolojik aletler de aynı gerçeği göstermektedir.

Ancak insanlık, bugüne kıyas edildiğinde Âdem aleyhisselamdan beri hiçbir dönemde, insanlıktan ve maneviyattan bu denli uzak kalmamıştır. Zamanında komünist olan ülkelerde bile artık büyük minareli camiler var ama şehirleri dolduran camilere karşın ahirete ve öldükten sonra dirilmeye iman, yaptığını Allah rızası için yapma idraki pencerelerinden bakıldığında insanlık, büyük camilere ve din eğitimi diplomalarının çokluğuna rağmen oldukça derin bir yıkım yaşamaktadır.

Sadece ahirete imanla ilgili bir manevî kayıp da değil, insan olmanın gerekleri üzerinde dahi külliyetli miktarda kayıplar söz konusudur. Kedi ve köpek yavrularının insanların çocuklarından daha değerli tutulması bunun göstergelerindendir. İnsanın soyunu kurutacak kadar çirkin ve yanlış günahların devlet kanunuyla koruma altına alınması hatta çoğalması için gerekli zeminin oluşturulmasına kavuşturulması da kaybolanın sadece din ve maneviyat değil, bizatihi insanlık olduğunu göstermektedir.

Zaten insanın olmadığı yerde Müslüman nasıl olur ki? İnsanlığın eridiği bir zeminde Müslümanlık güçlü olamaz. İnsana İslam gelir ve insandır Müslüman olan. Aile içi ilişkilerde, sosyal yapılanmada, şehirlerde ve köylerde insanlık kıvamını bulacak, dik ve güçlü olacaktır ki Allah'tan gelen vahiy ve Müslümanlık o insanlarda çiçek açsın. Aksi hâlde büyük camiler, göklere yükselen minareler, kandil gecelerinde ekranlardaki edebiyat parçalamalar vb. birçok 'gösterge'ye rağmen Müslümanlığın özü olan ahiret endişesiyle yaşama şuuru erir. Böyle bir toplumda da polisten çok Allah'tan korkan, yasalardan daha güçlüsünün vicdanlar olduğunu bilen ve sırf Allah'ın mahlûku olduğundan kediye ve köpek yavrusuna merhamet gösteren kimseler bulunmaz.

Neden vicdanın yerine yasa konmuş, insanların ne diyecekleri endişesi ahirette Allah'ın ne diyeceği kaygısının yerini almıştır? Çünkü kaybolan insanlığımızın yerini Müslümanlığımız dolduramamaktadır, dolduramaz da ondan.

Sözünü ettiğimiz bu durumlar her birimizin malumudur, çok gizli bilgiler değildir. Ortadaki vakıa, eriyen insanlığımız ve Müslümanlığımız herkesin dikkatini çekmektedir. Ancak o kadar derin bir gafletle şeytanın tuzağına yakalanmış hâldeyiz ki batmakta olduğumuzu dahi anlayamıyoruz. Şeytan teneffüs ettiğimiz havayı adım adım zehirlediği ve temiz oksijenden yavaş yavaş uzaklaştırdığı için bizi, kömür sobası zehirlenmesinde yaşandığı gibi ölmekte olduğumuzu anlayamıyoruz.

Bu derin gaflet aklımızı, kalbimizi, vicdanımızı uyuşturmasaydı bir delikanlının anne-babasını üzmesinin, gökten başımıza taş düşmesi kadar vahim ve korkunç bir şey olduğunu anlayabilirdik. Bir memurun rüşvet almasının, şehir şebekesinden içtiğimiz suyun ana şebekede zehir katılarak elimize ulaşması kadar kötü olduğunu hissederdik. Genç bir kızın, Allah'ın emri dışında bir kıyafetle şehirlerimizin caddelerinde dolaşması onun anne-babası veya eşi açısından bir tehlike olmaktan ziyade gıda zehirlenmesi gibi hepimizi etkileyecek bir felaketin işareti olarak anlardık. Anlayamamızın sebebi olan derin gafletimiz tıpkı gaz zehirlenmesi gibi tatlı bir uykuyla bizi sürüklemektedir. Bu yüzdendir ki Allah'a, peygambere, ahirete iman ettiğini bilen ve söyleyenler olarak dahi işimize 'daha kolay fetva veren' hocalar arar olmuş hâldeyiz.

Sanki ahiret diye bir yer yokmuş gibi yatırım yaptığımız bu dünyada, mışıl mışıl uyuduğumuz bu gaflet uykusundan uyandıktan sonra şeytan, Kur'an hakkında dahi 'Olmasa da olur', 'Bazı ayetleri yanlış

olabilir' dedirtebilecektir. Çünkü zehirlenmenin ilk anında tatlı bir esneme, ardından iyi bir uyku gelip uyuşturmuştu. Esnemeler, Allah'ın haramlarını basit görmek ve emirlerini ertelenebilir düzeyde işler olarak sanmaktır.

Sevgili kardeşlerim,

Biz bu dünyaya geldiğimizde dünya eskimiş bir yerdi ve nice milletler gelip üzerinde yaşamıştı. Ne kavimler, ne peygamberler geldi ve geçti dünyadan. Allah Teâlâ bu milletlerin bazılarını, yaşadıklarına benzer sonuçlar karşımıza çıkarmaması için bize anlatmaktadır. Eğer biz bu anlatılanlara kulak vermeyecek olursak derin gafletimiz bizi, onların düştükleri uçuruma doğru götürecektir. Hocaların vazifesi insanlara yağ yakmak değil, gafletten uyandırmaktır. Hoca bir itfaiyeci gibi yangın söndürür, yangına körükle gitmez. Ümmetimizin aydınları, sivil toplumda etkin kimseleri ve siyasetçileri yangın söndürmek ve gafletten uyandırmak görevini icra etmezlerse kıyamet günü insanlığın ve Müslümanlığın yıkılmasının hesabını vereceklerdir. Hocalar, muallimler, siyasetçiler, vakıf-dernek başkanları böyle bir suçun ortağı olurlarsa herkesten önce cehenneme giderler. Allah muhafaza buyursun.

Allah'ın ayetlerini geçmiş ümmetlerden olup bitmiş sanan ve bize ders konusu hâline getirmeyenler, kıyamet günü ağızlarına ateşten gem vurulmuş olarak dirileceklerdir. Ailemizin eridiği bir dünyada biz başka ne konuşabilir, neyden bahsedebiliriz? Yalanın toplumsal bir gerçek gibi algılandığı dünyada konuşup düşünülecek başka herhangi bir şey kalıyor mu? Hile ve sahtekârlığın ticarete, sosyal ilişkilerde ve toplum içinde neredeyse zorunlu hâle geldiği bir zamanda hocalar halkın önüne çıkıp masal mı anlatmalıydılar? Hocalar insanlara 'Boş ver, sonra düzeler' mi diyeceklerdir? Acı, üzücü, endişelendirici de olsa gerçekleri konuşmaya mecburdur hocalar. Sadece vatan bekleyen delikanlı askerler mi şehid olup vatan ve insanlık uğrunda kanlarını dökecekler; icabında hocalar da hakkı söyleyip kaldırmak uğrunda bedel ödemeli değil midirler?

Kur'an ve hadis bilenler bu gidişin, Lût aleyhisselamın kavminin akıbetine doğru ilerlediğini, İbrahim aleyhisselamın kavminin başına gelenlerin ve Nûh aleyhisselamın tufanı gibi bir afetin insanlığı alıp götürebileceğini söylemelidirler. Hocanın vazifesi budur. Kimi alır, kimi almaz ama derin gafletteki kitlelere bir kişi daha eklenmiş gibi duran hoca, siyasetçi, dernek başkanı kıyamet gününde yakasını bu işten kurtaramaz.

Kur'an'ımız, Âd kavmi diye bir millettten söz etmektedir. Kur'an'da adı geçen peygamberlerden Hûd aleyhisselamın kavmi olan bu insanların nereden nereye sürüklendikleri, Ahkâf suresinin 22-26. ayetlerinde anlatılmaktadır. Elbette biz Âd kavmi değiliz, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem ümmetiyiz. O kavmin putu taştan yontulmuş eşyalardı, bizimkilerse kredi kartı olarak üretiliyor. İnsan aynı, Allah'ın insandan istediği aynı, cennet ve cehennem de aynıdır. Teknoloji değişmiş, kılık kıyafet farklılaşmış, mikrofonla konuşulmaya başlanmıştır ama onların peygamberinin getirdiği mesajın özüyle bizim peygamberimizin söylediklerinin özü aynıdır: Allah var, ahiret var, dünya fani, şeytan tuzak kuruyor, üç gün neşeli görünmek için sonsuz cehennemde kalma hatasına düşmeyin...

Söz konusu ayetleri okuyalım:

وَأَذْكُرُ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتْ النُّجُومُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَأْفِكَنَا عَنِ آلِهَتِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ
فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ
رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ

تُدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَاصْبَحُوا لَا يَرَى إِلَّا مَسَاكِنَهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ

“Kendisinden önce ve sonra uyarıcılar gelip geçmiş olan Âd kavminin kardeşini (Hûd’u) hatırla. Hani Ahkâf’taki kavmini, ‘Ancak Allah’a ibadet edin çünkü ben sizin adınıza büyük bir günün azabından korkuyorum’ diye uyarmıştı.

Onlar ise ‘Sen bizi ilâhlarımızdan alıkoymak için mi geldin? Doğru söyleyenlerden isen bizi tehdit ettiğin şeyi başımıza getir’ dediler.

Hûd, ‘(Bu konudaki) bilgi ancak Allah katındadır. Ben size, benimle gönderileni tebliğ ediyorum. Fakat ben sizi cahillik eden bir kavim olarak görüyorum’ dedi.

O azabı vadilerine doğru yayılan bir bulut olarak gördüklerinde, ‘Bu, bize yağmur getiren bir buluttur’ dediler. Hûd, ‘Hayır, o sizin acele gelmesini istediğiniz şeydir. İçinde elem dolu azabın bulunduğu bir rüzgârdır’ dedi.

‘O, Rabbimin emriyle her şeyi yerle bir eder.’ Derken evlerinden başka hiçbir şeyleri görünmez hâle geldiler. İşte biz, suç işleyen toplumu böyle cezalandırırız.

Ant olsun, size vermediğimiz imkân ve iktidarı onlara vermiştik. Kendilerine kulaklar, gözler ve kalpler vermiştik. Fakat kulakları, gözleri ve kalpleri kendilerine bir yarar sağlamadı. Çünkü Allah’ın ayetlerini inkâr ediyorlardı. Alaya aldıkları şey onları kuşattı.”

*

Mümin kardeşlerim!

Rabbimiz bizi gözlerimiz, kulaklarımız, beyinlerimiz, kalplerimiz olduğu için bu yaşamakta olduğumuz hayattan hesaba çekecektir. Allah hiçbir kavmi dilediği gibi yaşaması için dünyaya göndermiş değildir. Yaşanacak ve hesabı görülecektir. Şehirlerimizdeki camiler, imam-hatip liseleri, medreseler ve kurslar hiç kimsenin cennete girmesi için yeterli değildir. Mahallesinde yedi caminin, dört türbenin olması hiçbir müminin hesabını kolaylaştırıp peşin cennet kazandırmaz.

Müslümanlığımızı haramlardan kaçınarak ve en ince insanlık kurallarına varıncaya kadar yaşayacağız ki cennete girebilelim. Camiler bizi kurtarmak için değil, namaz kılmak için vardır. Müslüman olmayan milletler doğal bir gaflet yaşamaktadırlar, bu durumun onlar için bir anlamı olabilir. Fakat biz Müslümanız, Allah’a iman ediyoruz ve ahirette dirileceğimizi biliyoruz. Öyleyse gaflet içinde yaşamamızı kıyamet gününde izah edemeyiz.

Bilelim ki bu büyük gafletimizin temelinde, imanımızın içimize tam yerleşmemiş olması yatmaktadır. “Allah var” deyip bunu sadece camide beraber olduğumuz bir Allah diye görmemizdir. Düğünümüzde, eğlencemizde ve sosyal hayatımızın her parçasında Allah’ın ve meleklerinin yanı başımızda bulunduğunu idrak edemeyişimiz söz konusu gafletimizin sebebidir. Bu hakikati teoride biliyor ama pratikte hazmedemiyoruz; sonuçta da kibir ve riyaya sürükleniyor, ihlastan uzaklaşıyoruz. Zulmediyoruz, zulüm imanımız ve ibadetimizdeki bereketi götürüyor. Aslında Kur’an okuyor ama cahilce davranıyoruz. Arkadaşımızın kim olduğuna dikkat etmiyor ya da önemsemiyoruz. Kötülüğün bize bulaşmasına sessiz kalıyoruz.

Neticede yoluna uymamız için Rabbimizin indirdiği vahyi ve şeriati nostaljik bir hatıra düzeyinde algılıyor ve saklıyorken dünyayı ise realite olarak anlıyor, bu dünya için var olduğumuzu sanıyoruz. Hâlbuki dünya fanidir ve bir gün elimizden gidecektir. Zaten o gitmeden biz ondan gideceğiz, bunu da iyi biliyoruz. Ebedî kalacağımız yer olan ahiretin asıl hedefimiz olduğunu bilmemiz gerekirken buradaki farkı yakalayamıyoruz.

Gafletimiz sebebiyle meydana gelen bu manzarada nefislerimiz, putumuz hâline gelmekte ve katılaşıp kalplerle yaşamaya mecbur kalmaktayız. Dini Allah'ın peygamberine indirdiği hâliyle değil, bizim hoşumuza gidecek kıvam ve form ile yaşamaktayız. Bu durum cenaze işlemlerinde bidat olarak da karşımıza çıkmakta, günlük hayatımızdaki dinî anlamlı işlerde de görülmektedir. Bidati şirin gösteren hoca daha değerli ve el üstünde tutulmaktadır. Menkıbe ve hikâye anlatan tarzların sürekli peşinden gidilmektedir. 'Benim Müslümanlığım ve gireceğim cennet ya da cehennem' düzleminde bakılması gerekirken bir başkasının (hoca, şeyh, efendi vs.) hikâyeleriyle oyalanmakta sakınca görülmemektedir.

Ve bu da dünyada bile huzursuz olmayı beraberinde getiren bir durumdur. Aslında azabı ahirette görülecek bir şey olmasına rağmen dünyada bile rahatımızı kaçırp düzenimizi bozmuş, kalbimizi tahrip etmiştir. Zira hem Allah'ı rabbimiz bilip Müslüman olduğumuzu söylemekteyiz hem de bunalınca Âyetü'l-Kürsî'yi okumakla rahatlamak çare diye önümüze gelmiyor, psikiyatri ve psikoloğu tek çare biliyoruz. Hâlbuki senin en âlâ terapin Âyetü'l-Kürsî idi...

Kömür sobasının adım adım zehirlenmesi bizi her gün biraz daha gafletin içine çekmekte ve tüketmektedir. İnternet, televizyon, arkadaş, iş, dernek herkesin kömür sobasıdır. Tutulan futbol takımları herkesin günbegün zehirlenip gaflette derinleşme sebebidir. Gafletin sonucu olarak da Allah'ın ayetlerini adeta bir arkadaşının sözleriymiş gibi dinleyen bir nesil meydana gelmekte ve Allah'ın buyruklarının karşısına kendinin, bir büyüğünün, tanıdığıнын vs. sözlerini çıkarabilmeye cüret edebilmektedir. Bu had tanımazlık da tabii ki bu noktada durmayıp hayatın düzenini tamamen mahvetmekte ve anne-baba sözünü dahi tanımayan evlatlar çıkmakta, ibret alamayan ve etkilenmeyen kimseler peyda olmaktadır.

Bütün bunlar Rabbimizin karşımıza çıkardığı derslerdir. Dinimizi yaşarken ahiret öncelikli bir hayatı uygulamayı ve ölümü hiçbir zaman unutmayıp Allah'ı ve peygamberini ciddiye almayı öğütleyen dede-ninelerimiz, bugünkü hayatı anlamayan zavallılar düzeyinde algılanmakta ve baştan savılmaktadırlar.

Esasen bizim ibret almak için Ahkâf suresindeki ayetlere kadar gitmemize de çok lüzum yoktur. Hemen yanımızdaki komşu evinde çöken aileden ibret alıyor olmamız gerekir. Fakat gafletimiz o kadar derindir ki izliyor, anlamıyor, yine izliyor ve ders almıyoruz. Çünkü soba zehirlenmesi adım adım yaşanmaktadır. Hemen cam açılmalı ve içeriye temiz hava girmesi sağlanmalıdır.

Nedir açılan o cam?

Sabah namazında camiye gitmektir, iman tazelemektir, duayı süreklileştirmektir, ilmi hâl okumaktır, Kur'an okumayı devamlı hâle getirmektir, salih kullarla oturup kalkmaktır, fasık ve facir kişilerle beraber olmamaktır, tövbe etmektir, iyiliği teşvik ve kötülüğe engel olmaktır, verilen nasihate uymaktır...

Aksi hâlde hayat avucumuzdan kayıp gitmekte, insanlığı da götürmektedir. Onlarla birlikte iman da gitmektedir. Çöken aileler, huzursuz çocuklar, cinnet geçiren ebeveynler bu gidenlerin sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. İntihar istatistikleri yapmak yerine gafletten uyanma tecrübelerini pratiğe dökmek gerekir. Sadece başkalarının yaşadığı ama kendimize dokunmayan şeyler gibi algılanan gaflet, gafletin bizatihi kendisidir ve aynı belalara bizim de koşmakta olduğumuzu göstermektedir.

Eğer bir şehirdeki bir kişi intihar gibi ahiretini berbat edecek büyük bir hatayı işlemişse devletin istatistiğine muhtaç olmadan bizim hemen bu hadise üzerine Allah'a sığınmamız ve tefekküre dalmamız, kendimizi ve evimizi dezenfekte edeceğimiz çalışmalarla başlamamız gerekir. Etrafımızda din, insanlık, ahlâk açılarından yanlış olan herhangi bir iş meydana konduğu zaman ilk yapmamız gereken, "Ne günlere kaldı insanlık..." türünden yakınmalar değil, koşabileceğimiz bir yardım varsa ona azmetmemizdir. Bunun da oranı kapasitemizin bir miktarıyla sınırlıdır. Performansımızın büyük kısmını ise "Komşuda var, bizde de olabilir" endişesi kaplamalıdır. Tıpkı salgın hastalığın bir şehirde görüldüğü haberi üzerine bizim kendi şehrimizde rahat olamamız gibi. Çünkü orada olan, buraya da gelebilir.

Sağlığını öldüren hastalıklar neyse imanımızı ve Müslümanlığımızı öldürecek virüsler de öyledir. Bulaşmaması için hemen takviye almalı, kendimizi güçlendirecek işlere daha fazla sarılmamız. Toplumda büyük bir gaflet bataklığı oluştuğunu zaten hepimiz görmekteyiz. Bunun için özel bir yayın yapmaya gerek yoktur.

Kıyamet gününde hiçbirimiz, bugün bizi gaflette tutan sebepleri mazeret olarak gösteremeyeceğiz. Çünkü Rabbimiz yukarıda zikredilen ayetlerde, gaflete düşüp helâk olan kavmin kulaklarını, gözlerini değerlendiremediklerinden bahsetmektedir. Biz de kötülüğü gözlerimizle görmekteyiz ve neyin nasıl sonuçlandığını biliyoruz. Ders ve ibret alamayıp, Allah'a mazeret ve özür olarak sunabileceğimiz bir sebep değildir.

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.